

umhvervisstovan

Umhvervisgóðkenning

Navn á virki við góðkenning:	
Runavíkar Kommuna	
Bústaður hjá virki:	
Heiðavegur 26, 600 Saltangará	
Galdandi fyri virksemi:	
Víðkaða útfyllingin á havnarlagnum Niðri við Sand í Søldarfirði	
Matr. nr.:	V-tal:
88c	
Mál nr.:	Galdandi frá:
23/01382	19-12-2023

Umhvervisstovan, hin 19.12.2023

Sigga Jacobsen, deildarleiðari

/

Rúna Hjelm, umhvervisviðgeri

1 Góðkenning og heimild

Umhvervisgóðkenningin av virkseminum hjá Runavíkar Kommunu er givin við heimild í §§ 28 og 29 í lögtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, og § 1, nr. 4 í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994 um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna, við seinni broytingum.

Umhvørvisstovan gjørði í kunningarskrivi hin 9. mars 2018 allar kommunur kunnigar við, at stovnurin var varugur við, at plastleivdir frá nonel-spreingiskipanum, sum verður brúkt í grótbrotum og tunlum, fylgja við grótinum, tá tað verður flutt. Verður grótið slept á sjógv, skola plastleivdirnar av grótinum, flotna og reka burtur.

Umhvørvisstovan hevur eisini staðfest, at plastleivdirnar frá spreingileidningum reka upp á land, serliga nærhendis virkseminum, har sprong grót verður fylt út á sjógv.

Umhvørvisstovan metir, at bert ein lítill partur av plastleivdunum, sum losna frá grótfyllingini, rekur upp á land, meðan stóri parturin av plastinum verður verandi í sjónum.

Út frá hesum metir Umhvørvisstovan, at útlát av plasti, tá grót verður koyrt á sjógv, t.d. í sambandi við havnargerð ella aðrar útfyllingar á sjónum, kann hava týðandi árin á umhvørvið.

Hóast virkseminum, at fylla grót út á sjógv, ikki eru í fylgiskjalinum til umhvørvisverndarlógina, boðaði Umhvørvisstovan í kunningarskrivinum frá, at stovnurin í hvørjum einstøkum føri fór at taka støðu til, um verkætlan at fylla grót út á sjógv skal hava umhvørvisgóðkenning ella ikki.

Heimild fyri at krevja, at virkseminum, sum ikki er nevnt í fylgiskjalinum til umhvørvisverndarlógina, skal søkja um umhvørvisgóðkenning, tá ið mett verður, at serligur tørvur á tí, er í §28 í lögtingslóg um umhvørvisvernd.

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyribygja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og at fyribygja og avmarka ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

Góðkenningin fevnir um arbeiðið hjá Runavíkar kommunu og møguligum undirveitarum at gera útfylling á sjógv Niðri við Sand í Søldarfirði, so leingi byggjarbeiðið varir.

Góðkenningin er grundað á upplýsingar frá Runavíkar kommunu og ráðgevum hennara. Tað er ábyrgdin hjá Runavíkar Kommunu, at upplýsingarnar, sum eru latnar Umhvørvisstovuni, eru rættar.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóggávu.

2 Umsókn

Viðkomandi mál um loyvi til at víðka útfyllingina Niðri við Strond í Søldarfirði byrjar við, at borgari á sumri 2023 ger Umhvørvisstovuna varuga við, at ein verkætlan Niðri á Sand í Søldarfirði er farin í gongd móguliga uttan loyvi.

Runavíkar kommuna vendir sær 31. august 2023 til Umhvørvisstovuna við umsókn um loyvi at víðka verandi útfylling Niðri við Sand í Søldarfirði sunnanvert sambært § 21 í lóg um verju av havumhvørvinum¹. Umsóknin verður send eftir, at Umhvørvisstovan hevur steðgað arbeiðinum við at víðkað um havnarlagið, tí Runavíkar kommuna er farin undir verkætlanina uttan fyrst at hava søkt um góðkenning sambært §21 í Havumhvørvisverndarlógini og §28 í Umhvørvisverndarlógini frá Umhvørvisstovuni (sí treyt 6.1.4 í Umhvørvisgóðkenning við j.nr.: 21/01134).

Á ástaðarfundi saman við verkætlanarleiðara hjá kommununi 8. september 2023, verður greitt frá, hvussu langt er komi við útbyggingini. Niðanfyri er tekning 1 og mynd 1 frá ástaðarfundinum, ið vísir táverandi status á samlaðu útbyggingini av havnarlagnum Niðri við Sand í Søldarfirði. Eftirlitið vísti, at útfyllingin var komin langt, mett verður, at umleið 2/3 av víðkaðu útfyllingini longu er avgreidd.

Tekning 1 og mynd 1 av status á havnaútbygging dagfest 8. september 2023

¹ Løgtingslóg nr. 59 frá 2005 um verju av havumhvørvinum við seinni broytingum

3 Lýsing av virkseminum

Í umsókn frá Runavíkar kommunu dagfest 31. august 2023 verður víst til umhvørvisgóðkenning av verandi útfylling í norðara enda av havnarlagnum Niðri við Sand, ið var latin Runavíkar kommunu 21. januar 2022. Greitt verður frá, at síðani útfyllingin í norðara enda er liðugtgjørð, eru broytingar gjørðar í ætlanunum fyri virksemi á havnarlagnum Niðri við Sand. Umframt oljugoymslu til Effo og Magn, er ætlanin eisini at gera eina bryggju, ið klárar at taka ímóti størri tangaskipum. Sambært Runavíkar kommunu verður samlaða víddin av havnarlagnum Niðri við Sand 15.000 m² stórt, tá arbeiðið er liðugt (sí mynd 2). Støddin á víðkaðu útfyllingini í sunnara enda av havnarlagnum Niðri við Sand verður umleið 7.400 m², tá hon er liðugtgjørð.

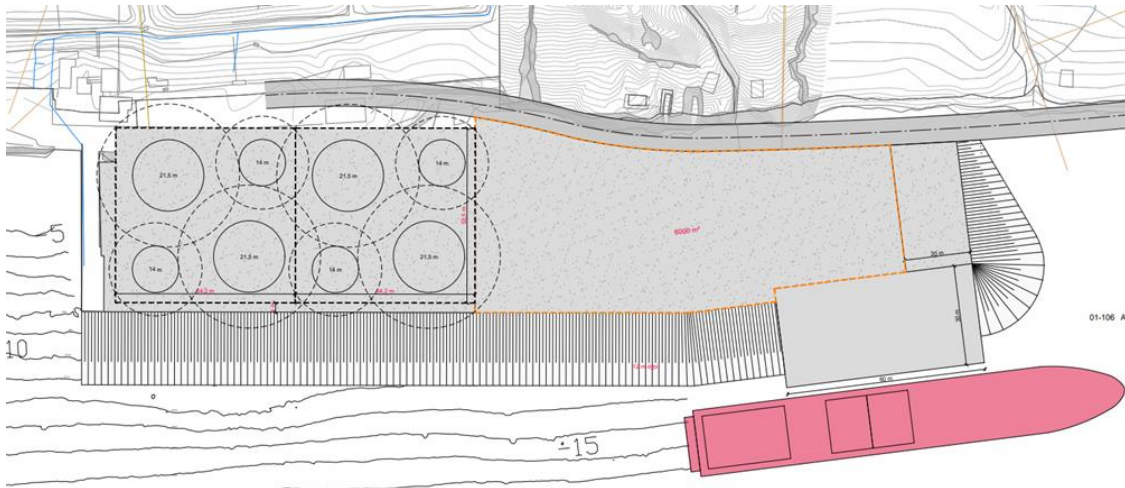
Mynd 2 Fyrra og víðkaða útfyllingin Niðri við Sand í Søldarfirði

Víst verður til, at í býarætlan fyri Runavíkar kommunu fyri Søldarfjørð-Skipanes er havnaøkið Niðri við Sand lagt út til ídnaðarøki.

Í umsóknini frá Runavíkar kommunu dagfest 31. august 2023 verður víst til kanningar av havbotninum ísv fyrru útbygging í norðara enda av havnarlagnum Niðri við Sand. Tað er ein lívfrøðiligu støðulýsing, ið BIOFAR gjørði fyri kommununa í februar/mars 2019 av økinum suður frá oljukajuni í Søldarfirði². Støðulýsingin fevnir tó ikki um økið har víðkaða útfyllingin er staðsett.

Í umsóknini frá Runavíkar kommunu, verður somuleiðis upplýst, at Effo og Magn hava ætlanir um at gera eina felags dupulta tangagoymslu í norðara enda av útfyllingini (sí mynd 3). Harumframt er ætlanin at gera eina bryggju í sunnara enda, ið klárar at taka ímóti størri tangaskipum, ið lata olju til felags oljugoymsluna.

² Støðulýsing hjá BIOFAR við j.nr.: 15/00522-20.

Mynd 3 Tekning av útfylling, bryggju og ætlaða virkseminum (tekning dagfest 11.09.2023)

Orsaka av at Umhvørvisstovan ikki hevur støðulýsing fyri økið har víðkaða útfyllingin er staðsett, men bert fyri norðara partin, hevur Umhvørvisstovan ikki nóg gott grundarlag til at taka støðu til, um árin smeting hevði verið kravd sambært Havumhvørvisverndalógini §21, stk. 4, um kommunan hevði sent Umhvørvisstovuni umsókn áðrenn arbeiðið var farið í gongd.

Í verkætlanini verður tunnilsgrót nýtt til víðkaðu útfyllingina Niðri við Sand, har plast kann hava týðandi árin á umhvørvið. Umhvørvisstovan metir tí, at neyðugt er við umhvørvisgóðkenning av virkseminum, fyri á best møguligan hátt at tryggja, at so lítið útlát sum møguligt verður av plasti.

Umhvørvisstovan hevur tí tikið avgerð um, at Runavíkar kommuna skal hava umhvørvisgóðkenning til virksemið at víðkað útfyllingina Niðri við Sand í Sólðarfirði, sambært § 28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd.

4 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Runavíkar kommuna hevur upplýst, at tunnilsgrót verður nýtt til útfyllingina, og sostatt metir Umhvørvisstovan at fitt av plast er í grótinum. Tá grót verður fyllt út frá landi við at vippa grótið á sjógv, er vandi fyri at plasti loysnar, hóast vandin er minni, enn tá eitt nú fyllt verður út við báti.

Tað gerst alt meira greitt, at plast kann gerast ein stórir lívfrøðiligur, heilsuligur og umhvørvisligur trupulleiki í havinum. Umhvørvisstovan ætlar tí at seta krav til, at Runavíkar kommuna leggur forðing út, so at plast verður hildið aftur. Umhvørvisstovan metir, at tað er umráðandi at gera eina ítøkiliga og sjálvstøðuga meting í hvørjum einstøkum føri um, hvussu ein forðing best verður skipað. Treytir verða tí settar til, at Runavíkar kommuna ger eina meting av útlátinum av plasti frá verkætlanini, og hvussu ein forðing á besta hátt kann byrgja fyri, at plast rekur frá útfyllingini. Eisini verður sett treyt um, at forðingin skal røkjast og at leivdir av sprengileidningum regluliga verða tiknar upp úr forðingin og kring fjørðin.

Arbeiðið at flyta grót til útfyllingina við lastbilum og gravimaskinum kann hava nakað av óljóði við sær. Av tí at talan er um eina tíðaravmarkaða verkætlan, metir Umhvørvisstovan, at tað í hesum føri kann vera vikið nakað frá vanligu krøvunum til óljóð, og hevur stovnurin valt at taka støði í norsku leiðbeiningini *Retningslinie for behandling af støj i arealplanlægning*. Treytir verða settar til óljóð og ristingar.

Nakað av burturkasti stendst av virkseminum, og krøv verða sett til, at verkætlanin hevur skipan til burturkast.

5 Málsviðgerð

Í viðgerðini av umsóknini og til at áseta treytir er m. a. hetta tilfar nýtt:

- Umsókn frá Runavíkar kommunu um umhvørvisgóðkenning frá 31. august 2023.
- Moss havn - Kartlegging av plastforurensning i forbindelse med utfylling i sjø, Rambøll Norge 2016
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012)

Í málsviðgerðini er serligur dentur lagdur á:

- at Runavíkar kommuna leggur virkseimið til rættis á ein hátt, so at umhvørvið verður ávirkað minst møguligt,
- at avmarka útlát av plasti so nógv sum gjørligt,
- at avmarka ampar av óljóði og ristingum so nógv sum gjørligt,
- at avmarka útlát av dálkandi evnum, evju og dusti,
- at vandin fyri óhappum, sum kunnu hava dálking við sær, verður minkaður mest møguligt,
- at mannagongdir at fyribygja dálkandi óhappum skulu vera tøk og
- at útgerð til handfaring av dálkandi óhappum skal vera tøk.

5.1 Hoyring

Runavíkar kommuna fekk uppskot til umhvørvisgóðkenning til hoyringar tann 6. desember 2023, og svaraði sama dag, at ongar viðmerkingar vóru til umhvørvisgóðkenningina.

6 Góðkenningartreytir

6.1 Almennar treytir

- 6.1.1 Hendan umhvørvisgóðkenning, við møguligum broytingum og dagføringum, skal altíð finnast á virkinum, og skulu øll viðkomandi starvsfólk kenna innihaldið og krøvini í góðkenningini.
- 6.1.2 Allar treytir í hesi góðkenning eru eisini galdandi fyri virkseimið hjá undirveitarum hjá Runavíkar kommunu, meðan teir arbeiða við oman fyri lýstu verkætlan. Runavíkar kommuna hevur ábyrgdina av, at undirveitarar hjá felagnum halda treytirnar í hesi góðkenning.
- 6.1.3 Runavíkar kommuna rindar fyri allar sýnistøkur, kanningar og metingar av úrslitum.
- 6.1.4 Virkseimið má ikki víðkast, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa broyting.

- 6.1.5 Um virksemið steðgar fyrirbils, skal tilfar og útgerð antin tryggjast soleiðis, at tey ikki eru til ampa fyri umhvørvið ella beinast burtur. Harafturat skal eigari tryggja at olja, kemikaliir ella annað ikki kunnu verða til ampa ella kunna dálka umhvørvið, meðan virkið liggur stilt.
- 6.1.6 Heldur virksemið uppat, skal alt tilfar og útgerð beinast burtur.
- 6.1.7 Umhvørvisstovan hevur eftirlit við virkseminum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini. Møgulig eftirlitsboð verða bara givin Runavíkar kommunu uttan mun til, um tey fevna um viðurskifti hjá Runavíkar kommunu ella undirveitarar.
- 6.1.8 Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin, kunnu ikki gevast onnur boð ella forboð enn ásett í hesi góðkenning, uttan so at:
- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarskaðaárin
 - dálkingin elvir til umhvørvislig skaðaárin, ið ikki kundu síggjast frammanundan, tá ið góðkenningin varð givin
 - dálkingin í aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir ella
 - ampar verða av virkseminum, sum ikki kundu síggjast tá góðkenningin varð givin.
- 6.1.9 Umhvørvisgóðkenningin er galdandi til arbeiðið at gera útfyllingina er liðugt.
- 6.1.10 Um arbeiðið ikki er liðugt, tá 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, kann Umhvørvisstovan broyta treytirnar í góðkenningini, tá ið tað er umhvørvisliga grundað ella um minni dálkandi framleiðsluhættir ella betri reinsingargættir eru komnir fram.

6.2 Innrætting og rakstur

- 6.2.1 Økini, sum henda góðkenning viðvíkir, skulu rekast og viðlíkahaldast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.
- 6.2.2 Arbeiði, har vandi er fyri spilli av dálkandi ella vandamiklum evnum, skulu gerast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.
- 6.2.3 Høvuðsreglan er, at tað er bannað at koyra grót á sjógv, sum er dálkað við plasti ella øðrum dálkandi evnum.
- 6.2.4 Um Runavíkar kommuna sleppir grót á sjógv, har væntast kann, at tað er dálkað við Nonel leidningsleivdum v. m. ella tilsvarandi plastleivdum, skal Runavíkar kommuna tryggja, at møguligar Nonel-leidningsleivdir v.m., sum verða skolaðar leysar av grótinum til útfyllingina, verða hildnar aftur so nær útfyllingini sum gjørligt, t.d. við eini forðing.
- 6.2.5 Um forðing verður brúkt, skal Runavíkar kommuna áðrenn arbeiðið byrjar, gera eina greiða og grundgivna ætlan fyri, hvørja og hvussu stóra forðing ætlanin er at brúka, hvussu hon tryggjar, at Noel leidningsleivdir v.m. ikki reka burtur og hvussu plastleivdir innan fyri forðingina verða tiknar upp.

- 6.2.6 Runavíkar kommuna skal regluliga savna Nonel leiðningsleiðdir v.m., sum verða hildnar aftur innan fyri forðingina, og skráseta nøgdina av hesum í vekt.
- 6.2.7 Runavíkar kommuna skal regluliga fylgja við, tó í minsta lagi tvær ferð um vikuna, meðan arbeiðið fer fram og upp til ein mánað eftir at arbeiðið er steðgað, um Nonel-leiðningsleiðdir v.m. reka upp á land. Runavíkar kommuna skal savna og burturbeina hesar til móttakara av burturkasti, og skráseta nøgdina av hesum í hóskaði vekteind.
- 6.2.8 Um Runavíkar kommuna brúkar aðra mannagongd enn forðing at tryggja, at møguligar Nonel-leiðningsleiðdir v.m., sum kunnu verða uppi í grótinum, verða hildnar aftur, skal Runavíkar kommuna somuleiðis áðrenn arbeiðið byrjar, gera eina greiða og grundgíva ætlan fyri, hvussu hetta verður gjørt.
- 6.2.9 Runavíkar kommuna skal savna Nonel-leiðningsleiðdir v.m., uppi á útfyllingarøkinum eftir hvønn arbeiðsdag, og skráseta nøgdina av hesum í hóskaði vekteind.
- 6.2.10 Runavíkar kommuna skal skjótast gjørligt kunna Umhvørvisstovuna um óvanlig viðurskifti, sum hava ella kunnu føra týðandi dálking við sær.
- 6.2.11 Runavíkar kommuna sendir Umhvørvisstovuni tíðarætlan og mannagongdir viðvíkjandi punktunum 6.2.4 til 6.2.8 í so góðari tíð, at møguligar broytingar kunnu gerast, áðrenn arbeiðið byrjar.
- 6.2.12 Um óhapp ella annað førir við sær, at forðingin ikki virkar sum ætlað, skal einki grót fyllast út fyrr enn forðingin er komin í rættlag aftur.
- 6.2.13 Verður dálking staðfest av spreingileiðningum í nærumhvørvinum, kann Umhvørvisstovan krevja, at Runavíkar kommuna skipar fyri rudding.

6.3 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

- 6.3.1 Alt virksemi skal fara fram soleiðis, at tað í minst møguligan mun hevur við sær ampar av óljóði, ristingum, ljósi ella geislingum.
- 6.3.2 Ískoytið frá virkseminum, sum henda góðkenning viðvíkir og beinleiðis avleiddum virksemi til óljóðtyngdina við næsta grannamark, má ikki fara upp um niðanfyrri standandi mørk:

Bygningsslag	Krav um dagin (LpAeq12h 07-19)	Krav um kvøldið (LpAeq4h 19-23) ella sunnu-/halgidagar (LpAeq16h 07-23)	Óljóð um náttina (LpAeq,8h 23-07)
Bústaðir, frítíðarhús, sjúkrahús, røktarheim	65 dB	60 dB	45 dB
Skúlar, barnagarðar	60 dB meðan stovnarnir er í brúki		

Óljóðtyngdin: Ljóð, mált sum tað orkujavnaða, A-vigaða ljóðtrýststøði í dB(A) við næsta grannamark.
LpAeq12h 07-19 merkir: miðal orkujavnað, A-vigað ljóðtrýststøði í dB(A) í 12 tímar millum kl. 07-19.
Tilsvarindi fyri hinar styttingarnar.

- 6.3.3 Um Runavíkar kommuna metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 6 vikur, men styttri enn til og við 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 3 dB.
- 6.3.4 Um Runavíkar kommuna metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 5 dB.
- 6.3.5 Um tað eru týðilig impulsljóð ella týðiligir eyðkendir reinir tónar uppi í óljóðinum, kunnu krøvini í 6.3.2 verða herd við 5 dB. Impulsljóð kann stava frá boring, hamring, høgging og øðrum sláivirksemi. Reinir tónar kunnu koma frá útgerð sum pumpum og viftum.

6.4 Burturkast

- 6.4.1 Alt burturkast frá oman fyri nevnda virksemi skal handfarast og skiljast í samsvari við kunngerð nr. 147 frá 1995 um burturkast og galdandi reglum hjá móttakara.
- 6.4.2 Alt burturkast skal latast virki, sum hevur umhvørvisgóðkenning til at taka ímóti burturkasti og viðgera tað.
- 6.4.3 Burturkast skal altíð goymast í hóskaði ílætum ella bingjum, og ikki vera til ampa ella elva til dálking.
- 6.4.4 Serliga dálkandi burturkast skal skiljast og handfarast sambært galdandi reglum og goymast í týðiliga merktum hóskaði ílætum, t.d. UN-góðkendum ílætum.
- 6.4.5 Ílæt við serliga dálkandi burturkasti skulu vera tøtt og standa á einum sjálvstøðugum og avbyrgdum tøttum øki.
- 6.4.6 Bingjur, ílæt og burturkast, sum ikki kann vera í ílætum, skulu verða sett og tryggjað soleiðis, at tey ikki fúka í vindi.

6.5 Rakstarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing

- 6.5.1 Runavíkar kommuna skal skráseta hesar upplýsingar:
 - Nøgd av gróti, sum er brúkt til verkætlanina í m³
 - Nøgd av innsavnaðum Nonel leidningsleivdum v.m. og øðrum tilfari frá sprengiútgerð, ella annað tilsvarandi tilfar, býtt upp í innanfyri forðing ella tilsvarandi, uppi á landi og á ymsum støðum í Runavíkar kommuna
 - Eftirlitsmyndugleikin skal til eina og hvørja tíð kunna síggja rakstarskrásetingarnar ella biðja um avrit av rakstarskrásetingunum, sum skulu goymast í 5 ár.
- 6.5.2 Runavíkar kommuna skal í seinasta lagi 6 vikur eftir at longri steðgur er í arbeiðinum ella á

hvorjum ári gera ein umhvørvisfrágreiðing við:

- Uppgerð av rakstrarskrásetingum og lyklatølum,
- frágreiðing um viðlíkahald og óhapp við umhvørvisligum árinum
- gjørd og ætlað umhvørvistiltøk

6.5.3 Frágreiðingin skal sendast Umhvørvisstovuni í seinasta lagi 1. mars í avloysandi árinum.

7 Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2008, kærast til landsstýrismannin við umhvørvismálum. Kæran skal sendast Umhvørvisstovuni, sum síðan sendir hana til landsstýrismannin við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er 4 vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.